

Opioidikorvaushoidon toimenpidekoodien kirjauksilla työn sisältö näkyväksi

MITÄ?

Opioidikorvaushoito on näyttöön perustuvaa ja vaikuttavaa opioidiriippuvaisen henkilön pitkäaikaishoitoa. Korvaushoitoon kuuluu lääkkeenjako sekä psykososiaaliset hoidot. Tietoa hoidon toteuttamisesta saadaan kirjaamalla tehty työ rakenteisesti potilastietojärjestelmään. Korvaushoitokäynnit kirjataan diagnoosien lisäksi THL – Toimenpideluokituksen koodeilla.

Psykiatrian, mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoitoon liittyviä THL – Toimenpideluokituksen koodeja uudistettiin vuoden 2022 alusta. Samalla luovuttiin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon koodien erittelystä. Samanlainen toiminta kirjataan jatkossa samalla toimenpidekoodilla riippumatta siitä, toteutetaanko se perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Opioidikorvaushoidolle on määritelty yksi toimenpidekoodi (IFC01) jota käytetään toteutettaessa opioidikorvaushoitoon liittyvää lääkehoitoa tai hoitoon sisältyviä psykososiaalisen tuen muotoja.

MIKSI?

Korvaushoidon sisältö tehdään näkyväksi kirjaamalla korvaushoitopotilaalle tehdyt tutkimukset ja hoito-interventiot THL – Toimenpideluokituksen koodeilla. Toimenpidekoodeja käyttämällä saadaan ICPC2-käyntisyitä tai lääkärin kirjaamia ICD-10 diagnooseja tarkempaa tietoa hoidon sisällöstä.

Toimenpideluokituksella on mahdollista seurata potilaan saaman hoidon sisältöä. Organisaatiossa luokituksen käyttö tukee työn kehittämistä ja työn johtamista. Toimenpiteitä koskevaa säännöllisesti päivittyvää tietoa julkaistaan valtakunnallisesti THL:n tietokantaraporteissa (katso esimerkiksi Perusterveydenhuollon avohoidon toimenpiteet). Tietoja hyödynnetään myös sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimuksessa.

MITEN?

Lääkäri kirjaa korvaushoitopotilaan potilastietoihin ICD10-järjestelmän diagnoosin F11.22 ”Opioidien käytön aiheuttama riippuvuusoireyhtymä tällä hetkellä kliinisesti valvotulla ylläpito- tai korvauslääkityksellä (kontrolloitu riippuvuus)”. Diagnoosi kirjataan korvaushoidon aloituksen lisäksi aina hoitosuunnitelman ja hoitoyhteenvetojen teon yhteydessä. Diagnoosi tulee kirjata vähintään vuosittain.

Jos yksikössä käytetään käyntisyikkoodeja ICPC2, korvaushoidon käyntien yhteydessä ei käytetä pelkästään ICPC2-koodia P19 ”huumeiden käyttö”, vaan sen lisäksi tarvitaan myös ICD-10-diagnoositieto ja THL – Toimenpideluokituksen koodi.

Korvaushoitoon liittyvät psykososiaalisen tuen käynnit ja lääkkeenjako käynnit kirjataan toimenpidekoodilla korvaushoidon toteuttaminen, IFC01.

Korvaushoidon tarpeen arvioinnin kaikki käynnit kirjataan koodilla IBZ04 ”opioidiriippuvaisen korvaushoitoarvio”. Korvaushoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä voi käyttää myös sopivaa diagnoosikoodia, kuten F11.24, F11.25 tai F11.9, jota tarkennetaan ja päivitetään arvioinnin aikana.

Esimerkkejä korvaushoitopotilaan toimenpidekoodien kirjaamisesta

Taulukossa on kuvattu esimerkkejä opioidikorvaushoidossa olevan potilaan hoidon toteuttamisesta ja toimenpidekoodien käytöstä. Lisätietoja opioidikorvaushoidon toteuttamisesta löytyy Opioidikorvaushoidon käytännön oppaasta (katso lisätietoja).

Mitä tehdään hoitoyksikössä?	Toimenpiteen pitkä nimi	1.1.2022 voimassa oleva I-koodi (vastaava SPAT-koodi)
Potilaalle annetaan opioidikorvaushoitolääke.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
Potilaalle annetaan opioidikorvaushoitolääke ja hänelle tehdään alkometritesti ja huumeepikaseula.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Alkometriseulonta	▶ IBZ14 (SPAT1265)
	Huumeeseulonta	▶ IBZ15 (SPAT1272)
Potilaalla on sovittu omahoitajakeskustelu.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Terapeuttinen keskustelu	▶ IHZ05 (SPAT1240)
Lääkäri tulkitsee ja kirjaa potilasasiakirjoihin huumeeseulan varmistustuloksen.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Huumeeseulonta	▶ IBZ15 (SPAT1272)
Potilas ei saa kyseisenä päivänä korvaushoitolääkettä, mutta hän osallistuu vertaistukiryhmään omalla klinikalla.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Muu matalan kynnyksen ryhmähoito	▶ IHZ29
Hoitosuunnitelmakokous yhdessä potilaan, omahoitajan ja lääkärin kanssa. Hoitosuunnitelmasta vastaava lääkäri kirjaa suunnitelman toimenpidekoodilla ICB03, muut läsnä olevat työntekijät koodilla ICZ03.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Hoitosuunnitelman seuranta mielenterveys- ja päihdehäiriön hoidossa	▶ ICB03
	Osallistuminen hoitosuunnitelmaan mielenterveys- ja päihdehäiriön hoidossa	▶ ICZ03
Lääkäri tekee vastaanotolla AUDIT-testin ja alkoholin käytön mini-intervention, sopii Antabuksen aloituksesta ja tekee siitä reseptin.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Alkoholin ongelmakäytön kartoitus	▶ IHA10 (SPAT1273)
	Alkoholin riski- ja haitallisen käytön mini-interventio	▶ IHA21 (SPAT1274)
	Psykiatrisen tai riippuvuuden lääkehoidon suunnitelma, tarkentamaton	▶ IFA01
Lääkärin seurantavastaanotto.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Muu psykiatrian, mielenterveyden ja riippuvuuksien seurantakontakti	▶ IGY02
Lääkäri uusii potilaan lääkereseptin hoitajan konsultaation perusteella.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Psykiatrisen tai riippuvuuksien lääkehoidon suunnitelma	▶ IFA01
Hoitoyksikön sosiaaliohjaaja auttaa potilasta sosiaalietuuksien selvityksessä.	Opioidiriippuvaisen korvaushoito	▶ IFC01 (SPAT1275)
	Sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen	▶ IHZ07 (SPAT1234)

Toimenpidekoodit antavat diagnoosien ohella tarkempaa tietoa hoidon sisällöstä

Lisätietoja

www.thl.fi/paihdehoito/kirjaaminen
Opioidikorvaushoidon käytännön opas
THL – Toimenpideluokitus
www.thl.fi/tietokantaraportit

Yhteystiedot

Margareeta Häkkinen
 Ylilääkäri, etunimi.sukunimi@thl.fi
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 thl.fi | @THLorg